

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

«УХВАЛЕНО»

Вченою радою ОДАУ

Протокол № 6

від «27» листопада 2023 р

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

В.о. ректора ОДАУ

Михайло БРОШКОВ

Наказ № 42 за від 27 листопада 2023

ФУНКЦІОНАЛЬНА СТРАТЕГІЯ НА ПЕРІОД ВИКОНАННЯ
ОБОВ'ЯЗКІВ РЕКТОРА

Одеса 2025

ІСТОРИЧНІ ВИТОКИ, СУЧАСНІ ДОСЯГНЕННЯ ТА ПОТЕНЦІАЛ РОЗВИТКУ УНІВЕРСИТЕТУ

Одеський державний аграрний університет (далі – ОДАУ, Університет) є одним із найдавніших та найбільш визнаних закладів вищої аграрної освіти на півдні України. Він сформувався як багатoproфільний освітньо-науковий центр, що поєднує підготовку висококваліфікованих кадрів, фундаментальні та прикладні наукові дослідження, а також виконує важливу просвітницьку місію. Впродовж усього свого існування університет не лише реагував на потреби часу, а й формував інтелектуальне середовище, визначав наукові напрями розвитку аграрного сектору, сприяв поширенню нових знань та інновацій у суспільстві.

Ідея створення аграрного вищого навчального закладу в Одесі зародилася ще в середині XIX століття в середовищі Товариства сільського господарства. Вони порушували питання про потребу в організації агрономічної школи саме в південних степових регіонах України, де природні умови вимагали особливих знань і технологій для розвитку сільського господарства. У 1914 році Державна дума ухвалила рішення про відкриття сільськогосподарського інституту в Одесі, але його реалізацію було відкладено. І лише 30 січня 1918 року міська газета повідомила про заснування в місті нового вищого аграрного навчального закладу, що стало визначною подією для всього регіону.

У перші десятиліття свого існування інститут розвивався завдяки зусиллям видатних учених того часу. Вагомий внесок зробили ґрунтознавець і фізіолог О. Г. Набоких, географ і метеоролог І. Я. Точидловський (перший директор інституту), селекціонер і майбутній академік А. О. Сапегін, відомий фізіолог рослин Г. А. Боровиков, ботанік Д. К. Третьяков, фахівець із виноградарства О. А. Кіпен та інші. Саме вони заклали науковий фундамент майбутніх досліджень і підготували ґрунт для розвитку навчального процесу.

Подальше розширення та укріплення позицій закладу відбувалося через приєднання низки освітніх інституцій. Так, у різні роки до його складу увійшли технікуми, факультети та цілі інститути з різних регіонів України, що значно розширило масштаби навчальної, наукової та господарської роботи. Це забезпечило багатoproфільність і зміцнило університет як центр підготовки кадрів для сільського господарства.

За час свого існування Одеський державний аграрний університет підготував понад 60 тисяч висококваліфікованих спеціалістів для різних сфер економіки України та зарубіжжя. Серед них – майже тисяча іноземних громадян з більш ніж шістдесяти країн світу. В університеті захищено сотні докторських і тисячі

кандидатських дисертацій, видано значну кількість монографій, навчальних посібників і підручників. Крім того, понад 30 тисяч фахівців підвищили тут свою кваліфікацію, що свідчить про масштабність і багатогранність діяльності закладу.

Сьогодні університет здійснює свою діяльність відповідно до чинного законодавства України, міжнародних угод, а також власного статуту та внутрішніх регламентів. Освітня робота спрямована на впровадження сучасних підходів у навчанні, використання цифрових технологій, удосконалення системи взаємодії «викладач – студент», розвиток дуальної та дистанційної освіти. Значна увага приділяється розширенню освітніх можливостей для дорослого населення, формуванню ключових компетентностей у здобувачів, вихованню громадянської свідомості, моральних цінностей і здорового способу життя.

Структурно університет включає факультети, навчально-науковий інститут, кафедри, бібліотеку з фондом понад 730 тисяч видань, лабораторії, навчально-наукові центри, відділи міжнародного співробітництва та профорієнтації та інші підрозділи. Тут діє багатoproфільна лабораторія ветеринарної медицини, створена за підтримки Європейського Союзу, яка є сучасним діагностичним і дослідницьким центром. Університет також видає науковий збірник «Аграрний вісник Причорномор'я», включений до переліку фахових видань України.

Університет забезпечує підготовку здобувачів вищої освіти за всіма рівнями – від короткого циклу до PhD – за спеціальностями аграрного, економічного, інженерного та природничого спрямування. У навчальному процесі беруть участь понад 150 викладачів, серед яких є заслужені працівники освіти, лауреати державних премій, відомі науковці та сертифіковані експерти освітніх програм.

Наукова діяльність університету орієнтована на інтеграцію з освітнім процесом та практичним виробництвом. Вона охоплює фундаментальні дослідження, прикладні розробки та їхнє впровадження у сільськогосподарську практику. Значне місце займає міжнародна співпраця: реалізуються грантові програми, проводяться спільні дослідження, відбувається академічна мобільність студентів і викладачів. Університет підтримує партнерські відносини з численними європейськими й американськими закладами, а також із країнами ближнього зарубіжжя.

Окремим напрямом діяльності є залучення студентів до науково-дослідної роботи, участь у всеукраїнських і міжнародних олімпіадах, конкурсах та

конференціях. Молоді вчені та здобувачі освіти університету регулярно здобувають призові місця, що підтверджує високий рівень підготовки та наукової активності.

Сучасні виклики, зумовлені війною, економічними трансформаціями та глобальними тенденціями розвитку освіти і науки, визначають нові пріоритети. ОДАУ активно адаптується до цих умов, забезпечуючи стійкість і конкурентоспроможність. За останні роки було реалізовано низку масштабних ініціатив: модернізовано освітні програми, посилено цифровізацію навчального процесу, розширено міжнародне партнерство, залучено міжнародну технічну допомогу та успішно реалізуються міжнародні проєкти, зміцнено кадровий потенціал, розпочато інфраструктурні проєкти. Університет зберіг стабільність у часи пандемії та воєнного стану, а також довів здатність до ефективного управління й оновлення.

Ці результати стали можливими завдяки злагодженій роботі колективу, підтримці студентства та відповідальному керівництву. Водночас зроблені кроки лише підкреслюють значний потенціал університету й окреслюють напрями подальшого розвитку.

Одеський державний аграрний університет сьогодні є простором синергії освіти, науки й виробництва, що відповідає сучасним потребам аграрного сектору, інтегрується в європейський і світовий освітньо-науковий простір та продовжує виконувати свою унікальну місію — формувати майбутнє аграрної науки й освіти в Україні.

АКТУАЛЬНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ВИКЛИКИ РОЗВИТКУ УНІВЕРСИТЕТУ

Сильні сторони (Strengths):

- понад столітня історія та репутація університету як провідного центру аграрної освіти півдня України;
- широкий спектр освітніх програм, акредитованих на бакалаврському, магістерському та PhD рівнях;
- досвід впровадження цифрових технологій в освітній процес;
- активна участь у міжнародних проєктах та грантових програмах;
- розширення транскордонної співпраці та партнерства з університетами й науковими установами ЄС та світу;
- зростання у національних рейтингах ЗВО України, посилення бренду ОДАУ;
- створення та модернізація навчально-наукової інфраструктури (лабораторії, навчально-дослідні хаби, аудиторії);
- високий рівень професійної підготовки здобувачів, підтверджений їхніми перемогами у всеукраїнських та міжнародних конкурсах і олімпіадах;
- наявність досвідченого професорсько-викладацького складу з вагомим науковим доробком та міжнародним досвідом;
- функціонування потужної бібліотеки та наукового журналу, визнаного у фаховому середовищі.

Слабкі сторони (Weaknesses):

- потреба в подальшому оновленні матеріально-технічної бази відповідно до світових стандартів;
- обмежені фінансові ресурси для комплексної модернізації всіх напрямів діяльності та повноцінної підтримки електронних платформ та LMS;
- недостатня інтеграція результатів наукових досліджень у виробничу практику;
- нерівномірний рівень цифрових компетентностей серед частини викладачів та студентів;
- недостатня кількість англійських програм і курсів, що обмежує залучення іноземних здобувачів;
- потреба у вдосконаленні системи внутрішньої мотивації науково-педагогічних працівників;
- часткова залежність від зовнішнього фінансування проєктів та грантової підтримки;

- залежність від державного фінансування та відсутність можливості отримання прибутку.

Можливості (Opportunities):

- розширення участі у міжнародних грантових та інноваційних програмах, спрямованих на цифровізацію, зелену енергетику та аграрні інновації;
- розвиток дуальної освіти та посилення партнерства з аграрним бізнесом;
- створення нових навчально-дослідних хабів і смарт-інфраструктури завдяки міжнародній технічній допомозі;
- інтеграція в європейський освітній та науковий простір, посилення позицій у міжнародних рейтингах;
- розширення англомовних освітніх програм та залучення викладачів-носіїв мов;
- розвиток транскордонної співпраці з країнами Чорноморського регіону;
- зростання потреби в аграрних спеціалістах на національному та міжнародному ринку праці;
- популяризація концепції «освіта впродовж життя» та розширення можливостей для післядипломної підготовки;
- активне використання новітніх технологій (штучний інтелект, big data, цифрове землеробство) в освітньому процесі та наукових дослідженнях.

Загрози (Threats):

- воєнний стан та його наслідки: демографічний спад, міграція здобувачів і кадрів;
- макроекономічна нестабільність, що може призвести до зменшення державного фінансування освіти;
- загострення конкуренції серед ЗВО України та європейських університетів на ринку освітніх послуг;
- кадровий дефіцит через відтік молодих науковців за кордон;
- ризики зниження інвестиційної привабливості аграрного сектору в країні;
- загроза інформаційної та кібербезпеки в умовах цифровізації;
- залежність від коливань міжнародного ринку сільськогосподарської продукції, що може впливати на попит на окремі спеціальності.

СТРАТЕГІЧНІ ОРІЄНТИРИ ТА ЦІННІСНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ УНІВЕРСИТЕТУ

Мета документа

Функціональна стратегія Одеського державного аграрного університету спрямована на формування освітнього простору як сучасного освітньо-наукового центру, який забезпечує якісну підготовку конкурентоспроможних фахівців для аграрного сектору та суміжних галузей, інтегрується у світовий освітньо-науковий простір і водночас зберігає та розвиває свої історичні традиції та комфорт і зростання для всіх учасників освітнього процесу.

Завдання стратегії

- визначення пріоритетних напрямів розвитку університету на найближчу перспективу;
- формування інноваційного освітнього середовища на основі цифрових технологій та сучасних методик навчання;
- забезпечення інтеграції наукових досліджень з практичними потребами аграрного сектору та регіональної економіки;
- розширення міжнародного партнерства, участь у грантових та транскордонних програмах;
- модернізація інфраструктури, створення смарт-аудиторій, дослідницьких хабів, лабораторій;
- підвищення конкурентоспроможності випускників на національному та міжнародному ринках праці;
- формування кадрової політики, орієнтованої на розвиток потенціалу кожного працівника, підтримку молодих учених, академічну мобільність;
- популяризація концепції «освіта впродовж життя» та створення системи безперервного навчання;
- посилення позицій університету у національних та міжнародних рейтингах.

Місія

Одеський державний аграрний університет має місію бути провідним освітньо-науковим центром півдня України у сфері аграрної освіти, науки та інновацій, який забезпечує продукування нових знань для підготовки фахівців нової генерації, сприяє сталому розвитку суспільства, зміцнює продовольчу безпеку держави та інтегрує Україну до європейського і світового науково-освітнього простору.

Візія

Університет бачить своє майбутнє як інноваційний, конкурентоспроможний заклад вищої освіти, що поєднує традиції та сучасні технології, активно впроваджує цифровізацію, створює сучасну інфраструктуру для науки й навчання, а також утверджується як важливий регіональний та міжнародний центр аграрної науки та освіти.

Базові цінності

- **Людиноцентризм і повага** — орієнтація на студента, викладача, працівника як головну цінність.
- **Академічна доброчесність і прозорість** — чесність, відповідальність і довіра як основа освітньо-наукової діяльності.
- **Інноваційність** — відкритість до нових ідей, технологій, цифрових рішень.
- **Міжнародність** — інтеграція в європейський освітньо-науковий простір, транскордонна співпраця.
- **Соціальна відповідальність** — внесок у розвиток регіону, аграрного сектору та суспільства загалом.
- **Екологічність** — дбайливе ставлення до природних ресурсів, впровадження концепцій сталого розвитку.
- **Традиції та наступність** — повага до багаторічної історії та збереження академічної культури.

Принципи реалізації стратегії

- відкритість і демократичність прийняття управлінських рішень;
- поєднання навчання, науки та виробництва у єдиній системі розвитку;
- пріоритетність якості освіти та досліджень;
- орієнтація на практичні потреби ринку праці та запити стейкхолдерів;
- безперервність і перспективність — навчання впродовж життя та постійне оновлення програм;
- партнерство і взаємодія з бізнесом, органами влади, міжнародними організаціями;
- розвиток корпоративної культури, заснованої на довірі, взаємоповазі й відповідальності.

СТРАТЕГІЧНІ ЦІЛІ, ЗАВДАННЯ ТА ІНДИКАТОРИ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ

Стратегічна ціль 1. Якість освіти та розвиток академічного потенціалу

Завдання:

- оновлення освітніх програм з урахуванням потреб аграрного бізнесу, інноваційних технологій та міжнародних стандартів;
- впровадження сучасних методів навчання;
- розвиток дуальної освіти у співпраці з агропідприємствами регіону;
- реалізація концепції «освіта впродовж життя» (lifelong learning);
- підтримка молодих науковців, створення шкіл дослідників, мотиваційні програми;
- розширення можливостей для студентів (стипендії, менторство, академічна мобільність);
- створення системи підтримки працевлаштування випускників;
- оптимізація звітності для викладачів задля збільшення часу на методичну та наукову роботу;
- уніфікація електронної системи управління навчанням (Learning Management System);
- вдосконалення автоматизації управління ЗВО, включаючи систему електронного документообігу;
- зростання частки науково-педагогічних та наукових співробітників університету з високою публікаційною активністю;
- підвищення академічного рівня абітурієнтів бакалаврських програм.

Показники результативності:

- зростання контингенту студентів на 20% до 2030 року, в тому числі іноземних здобувачів вищої освіти після завершення воєнного стану;
- не менше 80% освітніх програм оновлені відповідно до вимог ринку праці та міжнародних стандартів;
- працевлаштування щонайменше 75% випускників за спеціальністю протягом року після завершення навчання;
- участь здобувачів у всеукраїнських та міжнародних олімпіадах і конкурсах, щорічні призові місця;
- не менше 20% дисциплін викладаються із використанням сучасних методик (blended, case-study тощо);
- збільшення кількості студентів, що беруть участь у програмах академічної мобільності, щонайменше на 20%;

- збільшення кількості НПП, що беруть участь у програмах академічної мобільності, щонайменше на 15%;
- підвищення позицій університету у національних рейтингах (ТОП-100);
- успішна робота електронної системи управління навчанням у всіх структурних підрозділах;
- забезпечення роботи системи електронного документообігу у всіх структурних підрозділах;
- забезпечення акредитації не менше ніж 50 % освітніх програм закладу на рівні повної;
- частка керівників структурних підрозділів та заступників ректора, діяльність яких щорічно оцінюється за затвердженими ключовими показниками ефективності (KPI), – не менше 90%;
- входження Університету до міжнародних рейтингів;
- збільшення кількості міждисциплінарних освітніх (освітньо-наукових) програм;
- кількість штатних працівників зі стажем роботи 6+ місяців, які демонструють стабільну наукову активність через публікації у профільних виданнях (не менше 5 статей у фахових виданнях України);
- щорічне збільшення контингенту першокурсників-бакалаврів з високими вступними балами;
- збільшення числа програм з дуальним навчанням у партнерстві з підприємствами.

Стратегічна ціль 2. Глобальна інтеграція та партнерства для розвитку

Завдання:

- створення міжнародних консорціумів та освітньо-наукових партнерств;
- активна участь у програмах Erasmus+, Horizon Europe, Interreg NEXT та інших;
- посилення публікаційної активності у виданнях, що індексуються в Scopus та WoS;
- розвиток англomовних освітніх програм, залучення викладачів-носіїв мов;
- просування університету у міжнародних академічних та галузевих рейтингах;
- залучення міжнародної технічної допомоги для модернізації лабораторій і освітнього простору;

- розширення співпраці з компаніями та донорами у сфері аграрних інновацій;
- відкриття міжнародного студентського офісу після завершення воєнного стану.

Показники результативності:

- збільшення кількості англomовних програм до 15% від загальної кількості;
- зростання кількості іноземних студентів на 25% протягом 5 років з моменту закінчення воєнного стану в країні;
- участь університету щонайменше у 3 міжнародних проєктах до 2029 року;
- збільшення частки наукових публікацій у Scopus/WoS, зарубіжних періодичних виданнях країн ОЕСР в порівнянні з попередніми звітними періодами;
- зростання кількості мобільностей викладачів і студентів (мінімум +30% у порівнянні з 2024 роком);
- підвищення статусу наукових видань університету (щонайменше одне видання – категорія «А»);
- залучення міжнародних грантів та інвестицій на суму більшу, ніж у періоді виконання попереднього стратегічного документа.
- зростання щонайменше на 10% кількості годин навчальних занять, які проведені англійською мовою;
- зростання обсягу коштів на виконання досліджень і розробок, які фінансуються із загального фонду бюджету.

Стратегічна ціль 3. Цифровізація та інноваційна інфраструктура

Завдання:

- впровадження електронного документообігу та LMS з розширеним функціоналом;
- створення інноваційного навчально-дослідного хабу;
- модернізація матеріально-технічної бази та забезпечення смарт-аудиторій;
- впровадження енергоефективних технологій та зеленої енергетики;
- розвиток цифрового землеробства спільно з міжнародними партнерами;
- створення онлайн-платформи взаємодії освіти, науки та бізнесу;
- удосконалення цифрових сервісів для студентів і викладачів (електронні кабінети, онлайн-підтримка);

- розширення використання big data, GIS-технологій та штучного інтелекту у навчанні й дослідженнях.

Показники результативності:

- повний перехід на електронний документообіг до 2027 року;
- функціонування щонайменше 3 інноваційних дослідницьких хабів/смарт-лабораторій до 2030 року;
- 100% студентів і викладачів мають доступ до електронних кабінетів і цифрових сервісів;
- не менше 50% курсів університету мають повноцінний електронний супровід у LMS;
- зменшення енергоспоживання університету на 20% за рахунок впровадження «зеленої» інфраструктури;
- участь університету у щонайменше 5 міжнародних проєктах з цифровізації та кліматичної адаптації;
- підвищення рівня цифрових компетентностей викладачів і студентів (оцінка не нижче B2 за внутрішнім тестуванням);
- зростання обсягу витрат на оновлення наукового та лабораторного обладнання.